

The article analyzes the content of the Law of Ukraine "On Joint Stock Companies". There are showed a number of shortcomings of this law, which in practice makes it harder to exercise proper corporate shareholders' rights and to protect them. To improve the legal provisions in this field, the authors proposed a number of changes and amendments to this regulation.

Стаття посвячена аналізу содержания Закона України «Об акционерных обществах». Обнаружено ряд недостатков этого Закона, которые на практике затрудняют возможность надлежащего осуществления корпоративных прав акционеров и их защиты. Для улучшения правового обеспечения в этой сфере отношений авторами предложен ряд изменений и дополнений к указанному нормативному акту.

ЮРИДИЧНА ОСОБА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ

Первомайський О. О.,

кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник

відділу проблем приватного права НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України

Статтю присвячено дослідженню поняття юридичної особи публічного права, у тому числі наявним доктринальним та законодавчим визначенням цього поняття. Аргументовано потребу в удосконаленні чинного законодавства України.

Ключові слова: учасники цивільних відносин, фізичні особи, юридичні особи, штучні учасники цивільних відносин, юридичні особи публічного права.

Однією з відомих законодавчих новел чинного ЦК України є положення ч. 2 ст. 81, згідно з якою юридичні особи залежно від порядку їх створення поділяються на юридичні особи приватного та юридичні особи публічного права.

Містить вказана стаття ЦК України й вказівку на одну з складових частин порядку створення юридичних осіб публічного права. Зокрема, в абз. 3 ч. 2 ст. 81 ЦК України вказується на те, що юридична особа публічного права створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування. У свою чергу, створення юридичної особи приватного права вимагає складення установчих документів цієї особи відповідно до ст. 87 ЦК України.

При цьому в ч. 3 ст. 81 ЦК України прямо зазначається, що в ЦК встановлюється порядок створення юридичних осіб приватного права, в той час як порядок утворення юридичних осіб публічного права встановлюється Конституцією України та законом. Таким чином, системне тлумачення положень ст. 81 ЦК України дозволяє дійти висновку, що юридична особа публічного права не може бути створена в порядку, встановленому ЦК України, зокрема відповідно до вимог ст. 87, 88 ЦК України. Однак істинність цього судження може бути визнана лише у випадку безсумнівності в тлумаченні поняття «юридична особа публічного права». Останнього ж, а саме загальноновизнаного та безспірного розуміння поняття юридична особа публічного права, нині не існує.

Немає однастайності в розумінні поняття юридичної особи публічного права й в сучасній вітчизняній цивілістичній науці. Поняття «юридична особа публічного права» досліджувалося в працях таких сучасних науковців, як: Л. О. Бондаренко [1, с. 33–35], Т. В. Блащук [2, с. 51–56], В. І. Борисова [3, с. 7–8], Л. В. Винар [4, с. 7–9], А. С. Довгерт [7, с. 174–176], В. М. Зубар [5, с. 108–111], С. О. Іванов [6, с. 170–174], Н. С. Кузнецова [7, с. 174–176], І. М. Кучеренко [9, с. 168–214], Р. А. Майданік [10, с. 119–179], О. В. Підхлібна [11, с. 81–85],

В. Д. Примак [12, с. 43–49; 13], Ю. М. Пустова [16], Р. Б. Сабодаш [17, с. 179–204] та ін.

При цьому, звісно, в своїх розмірковуваннях щодо визначення поняття юридичної особи публічного права абсолютна більшість науковців не оминула увагою положення ст. 81 ЦК України, по-перше, щодо порядку створення юридичних осіб як критерій їх розмежування на два види, по-друге, стосовно розпорядчого акта Президента України, органу державної влади, органу влади АР Крим або органу місцевого самоврядування як складової частини порядку створення юридичних осіб публічного права (ч. 2 ст. 81 ЦК України).

Водночас, пошук додаткових аргументів на підтвердження необхідності виокремлення такого різновиду юридичних осіб та (або) достатності легального критерію поділу юридичних осіб на приватні та публічні достатньо швидко привело дослідників до свого роду нігілістичних висновків, відповідно до яких одні вчені ставлять під сумнів достатність або правильність наявного в ст. 81 ЦК України критерію поділу юридичних осіб на приватні та публічні, а інші – взагалі заперечують сенс існування такого поділу.

Слід зазначити, що остання позиція, тобто заперечення факту та (або) потреби виокремлення поняття «юридична особа публічного права», насправді, має своєрідне історичне підґрунтя у радянській і навіть пострадянській юриспруденції. У цьому сенсі доволі вдалими є висловлювання О. О. Ястребова стосовно того, що відмова від поняття юридичної особи публічного права в радянській юриспруденції була обумовлена особливостями формування радянської теорії права, яка була аутоцентричною та мала забезпечити становлення нових та таких, що корінним чином відрізняються від буржуазних, понять соціалістичної держави та соціалістичного права. Тобто, мала на меті створення окремої, не схожої на іншу, теорії радянського права. Невдячливі на завершення радянського періоду розвитку російської юриспруденції, до цього часу мало що змінилося, а тому в Російській Федерації, як і в ряді інших країн колишнього СРСР, поняття юридичної особи

ПУБЛІЧНОГО права не визнається ні на законодавчому рівні, ні в теорії права [19, с. 3–4].

До речі, вважаємо необхідним зазначити, що дискусія стосовно сенсу виокремлення такого поняття як юридична особа публічного права та, звісно, відомого поділу юридичних осіб на два види має кілька аспектів.

Зокрема, згадуваний вище О. О. Ястребов достатньо аргументовано заперечує винятково цивільно-правову природу цього поняття, посилаючись на те, що в багатьох країнах Європи саме поняття юридичної особи публічного права є наріжним каменем сучасного адміністративного права та основою адміністративної організації й крім того, використання цього поняття для персоніфікації суб'єктів публічної влади відповідає потребам розвитку правової держави [19, с. 4–5].

Не є цивілістичними за своїм спрямуванням та висновками й достатньо відомі праці іншого російського вченого В. Є. Чіркина. Зокрема, в анотації до однієї з них «Юридическое лицо публичного права (Москва, 2009 р.) автор визначає дослідження поняття юридичної особи публічного права з позицій міждисциплінарного підходу [18, с. 4].

Отже, слід визнати те, що дослідження поняття юридичної особи публічного права може бути здійснено з позиції конституційного, адміністративного права чи навіть з використанням згаданого міждисциплінарного підходу. Проте такі методологічні підходи не беруться до уваги цієї статті.

Крім того, з'ясовуючи об'єкт цього наукового дослідження неодмінно слід звернути увагу на ту обставину, що дослідження поняття юридичної особи публічного права перебуває в іманентному зв'язку з дослідженням його родового поняття – поняттям юридичної особи. Стосовно ж останнього складається враження, що дискусія стосовно його суті, визначення, ознак і подібних явищ є перманентною та стає схожою на своєрідний «вічний двигун» цивілістики.

Нарешті, близькою та зрозумілою автору цього дослідження є і такий аспект дискусії, як визнання/невизнання юридичними особами публічного права, окрім певних органів влади, державних та комунальних підприємств тощо, безпосередньо держави Україна, територіальних громад та інших подібних публічно-правових утворень. З огляду на обмеження в обсязі, зазначимо, що дослідження подібної проблематики залишається поза межами цього дослідження.

Повертаючись до питання щодо визнання у сучасній вітчизняній цивілістичній науці сенсу формування поняття «юридична особа публічного права», слід, зокрема, згадати про такі підходи науковців.

Так, В. Д. Примака, досліджуючи відносини з цивільно-правової відповідальності юридичних осіб, цілком обґрунтовано вказує на неоднозначність легального критерію, що застосовується згідно зі ст. 81 ЦК України для виокремлення юридичних осіб публічного права. Більш того, вчений достатньо критично оцінює саму необхідність використання такого поділу юридичних осіб та, що цілком логічно з врахуванням висловленої позиції автора, критерію для здійснення такого поділу [12, с. 44–48].

У свою чергу, Р. Б. Сабодаш, не заперечуючи пот-

реби виокремлення двох видів юридичних осіб – приватних та публічних, вказує на те, що спосіб створення юридичної особи не може бути визнаний достатньою кваліфікуючою ознакою для віднесення юридичної особи до такого різновиду як юридична особа публічного права. Додатковими та необхідними ознаками для зарахування організації до юридичних осіб публічного права, на думку вченого, є, по-перше, ціль створення цієї особи – задоволення інтересів держави в цілому чи інтересів певної територіальної громади, по-друге, інституційна та організаційна залежність цієї особи від держави, відповідної територіальної громади чи їх органів [17, с. 183–185].

Звертає увагу до такої ознаки юридичної особи публічного права, як мета її діяльності, В. І. Борисова. Так, згідно із запропонованим нею визначенням публічною юридичною особою є публічно-правове утворення (органи державної влади, органи місцевого самоврядування, державні, комунальні підприємства, установи тощо), які мають на меті державні інтереси, задоволення яких слугує неодмінною умовою і гарантією їх існування і розвитку [3, с. 7–8].

Н. С. Кузнєцова прямо зазначає на необхідності уточнення та доповнення запропонованого законодавцем критерію поділу юридичних осіб на приватні та публічні та вказує на те, що юридичні особи публічного права – це ті юридичні особи, які не лише створюються безпосередньо законом або адміністративним (владним) актом, а й ті особи, які є носіями певних публічних завдань та виконують відповідні публічні функції [8, с. 215–216].

Таким чином, якщо в законодавстві міститься вказівка лише на одну ознаку юридичної особи публічного права – її створення розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування (абз. 3 ч. 2 ст. 81 ЦК України), то науковці цілком обґрунтовано зазначають про недостатність вказаної законодавчої ознаки та необхідності або її доповнення іншими ознаками, або навіть її заміни. При цьому, слід констатувати, що вагомим підґрунтям для подібних сумнівів у правильності положень ст. 81 ЦК та як наслідок цього – пропозицій щодо доповнення чи зміни легальної ознаки, що мінімально характеризує порядок утворення юридичної особи публічного права, є, по-перше, наведені вище результати наукових досліджень цього поняття, по-друге, сучасна вітчизняна та зарубіжна практика.

Аргументуючи тезу про хибність положень ч. 2 ст. 81 ЦК України, слід зазначити, що легальним критерієм поділу юридичних осіб на приватні та публічні визначено порядок їх створення. При цьому зміст поняття «порядок створення юридичної особи» в тексті ЦК України прямо не розкривається, а тому він може бути визначений лише в результаті системного тлумачення ст. 87, 88 ЦК України та інших норм актів цивільного законодавства.

Однак подібне тлумачення положень актів цивільного законодавства з метою з'ясування змісту поняття «порядок створення юридичної особи» можливий лише стосовно одного виду юридичних осіб – юридичних

осіб приватного права, оскільки в абз. 2 ч. 3 ст. 81 ЦК України вказується на те, що порядок утворення юридичних осіб публічного права встановлюється Конституцією України та законом. При цьому, звісно порядок утворення юридичних осіб публічного права не може бути ототожнений з ухваленням певного розпорядчого акта компетентного органу влади, оскільки останній є лише однією зі складових частин такого порядку.

Таким чином, незважаючи на ту обставину, що в ст. 81 ЦК України згадується про розпорядчий акт певних органів влади, цей акт можна розглядати лише як складову певного публічного-правового поняття – порядку утворення юридичних осіб публічного права, зміст якого з позицій цивільного права залишається повною мірою не з'ясованим.

При цьому видається, що саме посилання в тексті ЦК України на поняття «розпорядчого акта» є доволі дискусійним, оскільки, по-перше, критерієм поділу юридичних осіб є порядок їх створення, а не зазначений акт, з огляду на що є не зрозумілою мета вказівки в тексті ст. 81 ЦК України на існування такого акта, тим більше що порядок утворення цих осіб має бути встановлений у Конституції України та певному публічному законі. По-друге, поняття «розпорядчого акта» не використовується в цивільному праві та законодавстві, для яких більш характерним є згадування про «акти» (ст. 11 ЦК України), «акти цивільного законодавства» (ст. 4–6, 11 ЦК України), «правовий акт» (ст. 21, 648 ЦК України), «рішення» (ст. 16 ЦК України) тощо. По-третє, на підставі відповідних статей гл. 9 ЦК України держава Україна, територіальні громади та Автономна Республіка можуть створювати не лише юридичні особи публічного права, а й підприємницькі товариства, тобто юридичні особи приватного права. При цьому, в порядку створення останніх відповідним органом державної влади чи органом місцевого самоврядування також ухвалюється відповідний правовий акт (розпорядчий акт за термінологією ст. 81 ЦК України), яким може бути Указ Президента України, Постанова КМ України, наказ певного міністерства чи рішення відповідної місцевої ради або іншого органу місцевого самоврядування. А отже, згадуваний в тексті ст. 81 ЦК розпорядчий акт не є винятковою ознакою порядку створення юридичних осіб публічного права, бо в порядку створення державою чи територіальними громадами юридичних осіб приватного права, зокрема відомих вітчизняній практиці національних та державних акціонерних чи холдингових компаній, також має місце ухвалення відповідних розпорядчих актів.

Більш того, оскільки визначення порядку утворення юридичних осіб публічного права перебуває за межами регулятивного впливу актів цивільного законодавства, доречно висловити сумнів щодо сенсу використання (для потреб регулювання цивільних відносин) подібного критерію для поділу юридичних осіб на приватні та публічні. Тим більше, що контекстуальне тлумачення ст. 81 ЦК України дозволяє дійти висновку про існування щонайменше двох самостійних за змістом та джерелами правового регулювання порядків створення юридичних осіб, один з яких являє собою регламентовану чинним законодавством процедуру створення юридич-

них осіб приватного права, а інший – схожу за метою, однак відмінну за змістом та джерелами правового регулювання процедуру утворення юридичних осіб публічного права.

Підсумовуючи наведене вище, можна дійти висновку, що визначений в тексті ст. 81 ЦК України критерій поділу юридичних осіб на приватні та публічні є, щонайменше, не надто вдалим.

Підтвердженням спірності використаного в ст. 81 ЦК критерію поділу юридичних осіб на приватні та публічні є те, що достатньо відомими стали справи, в яких судові органи інших країн та міжнародних організацій, розглядаючи справи за позовами до держави Україна та (або) товариств чи підприємств, які створені та організаційно або корпоративно підпорядковані державі Україна, цілком свідомо ставили під сумнів вітчизняний поділ юридичних осіб на приватні та публічні, що здійснюється на підставі ст. 81 ЦК України, та намагалися поширити статус юридичної особи публічного права на організацію, що на підставі ст. 81 ЦК України мали бути б визнані юридичними особами приватного права. При цьому критерієм зарахування їх до державних юридичних осіб був не стільки порядок їх створення, скільки підпорядкованість державі або її органам влади на момент вчинення певної дії, наприклад, завдання шкоди, спосіб фінансування цієї особи (за рахунок державного бюджету чи ні), зміст виконуваних нею функцій тощо.

Власне, такий своєрідний інституціональний та функціональний підхід кардинально змінюють розуміння критерію поділу юридичних осіб на приватні та публічні, оскільки принципово важливим є не те, актом публічної влади чи актом приватного волевиявлення ініційоване створення юридичної особи, а те, які функції виконує ця особа: приватні або публічні, та для задоволення якого інтересу, знову ж таки приватного чи публічного ці функції виконуються.

Прикметним є те, що в ст. 167–169 ЦК України, що присвячені визначенню правових форм участі держави, територіальних громад та Автономної Республіки Крим, міститься побічна вказівка про зарахування державних і комунальних підприємств до юридичних осіб публічного права, а підприємницьких товариств – до юридичних осіб приватного права.

З таким положенням ЦК України можна погодитися. Однак лише з істотним доповненням в аргументації, оскільки якщо не виникає сумнівів у можливості зарахування до юридичних осіб публічного права, наприклад, Міністерства освіти і науки України, що створено Указом Президента [14], то зарахування до юридичних осіб приватного права так званих комерційних державних і комунальних підприємств пов'язане не стільки з наявністю у порядку створення цих суб'єктів певного розпорядчого акта компетентного органу (а іноді й не одного), скільки з тими обставинами, що зазначені учасники цивільних відносин перебувають в інституціональній, організаційній та навіть у майновій залежності (оскільки не є власниками переданого їм майна) від держави Україна чи відповідної територіальної громади.

Щоправда слід визнати, що діяльність цих підприємств у значній кількості випадків не пов'язана з функ-

ціями державного управління та місцевого самоврядування, а спрямована на більш традиційну для цивільного права мету: одержання прибутку. Тому зарахування цих суб'єктів до юридичних осіб публічного права має ґрунтуватися на тій ключовій ознаці, що ці підприємства залежать від свого засновника (учасника), яким є держава або відповідна територіальна громада, а майно цих підприємств є державною або комунальною власністю, тобто ці юридичні особи не є власниками, що категорично не притаманно сутності юридичної особи приватного права.

Доволі дискусійними виглядають положення ст. 167–169 ЦК України щодо можливості визнання всіх підприємницьких товариств, що створені державою чи територіальними громадами, юридичними особами приватного права. Співність подібного твердження ґрунтується на тій обставині, що хоча для створення цих осіб і може бути використана, наприклад, організаційно-правова форма акціонерного товариства, інституціональна, організаційна та майнова залежність цих юридичних осіб від держави чи територіальної громади, та, що головніше, виконувани ними функції можуть надати аргументи для визнання їх юридичними особами публічного права.

Так, загально відоме в Україні НАК «Нафтогаз України», хоча й являє собою господарське товариство [15], фактично не є самостійним учасником підприємницьких відносин у зв'язку, по-перше, з вирішальним впливом на його діяльність зі сторони держави, по-друге, з функцією, яку виконує цей суб'єкт та безперечний публічний інтерес, на задоволення якого спрямована його діяльність.

Іншим прикладом свого роду специфічності створення та діяльності певних господарських товариств, створених державою чи територіальною громадою, є те, що вони (господарські товариства) переважно наділяються майном, яке передається їм засновником (державою чи територіальною громадою), на праві повного господарського відання, що є радше характерним для згадуваних вище державних і комунальних підприємств, ніж для звичайних господарських товариств, які мають бути власниками переданого їм засновниками майна, останні ж одержують корпоративні права та (або) право власності на акції щодо цього товариства. А отже, незважаючи на формально існуючу можливість зарахування всіх без винятку господарських товариств до юридичних осіб приватного права, стосовно ряду господарських товариств, створених державою чи певною територіальною громадою, залишаються обґрунтовані сумніви в правильності цієї тези.

Підсумовуючи наведені думки, вважаємо, що закріплений в ст. 81 ЦК України критерій поділу юридичних осіб на приватні та публічні не є достатнім для коректного розмежування цих осіб. Доцільно вести мову про застосування кількох критеріїв для виокремлення юридичних осіб приватного та публічного права.

Первинним критерієм такого розмежування є наявність або, відповідно, відсутність у юридичної особи певних владних чи інших функцій, виконання яких має здійснювати (забезпечити здійснення) держава або територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування.

Другим критерієм поділу юридичних осіб на приватні та публічні є інтерес, на задоволення якого винятково чи переважно спрямована діяльність юридичної особи. Звісно, йдеться про приватний або публічний інтерес.

Наступним критерієм розмежування юридичних осіб приватного та публічного права є організаційна, майнова чи інша підпорядкованість юридичної особи державі чи територіальній громаді.

І нарешті, останнім явищем, що виконує функцію поділу юридичних осіб на приватні та публічні, є згадуваний у ст. 81 ЦК України порядок створення юридичної особи. Юридична особа публічного права створюється за ініціативою компетентного органу влади шляхом ухвалення необхідних владних рішень (правових актів) та виконання інших процедурних вимог.

Таким чином, до юридичних осіб публічного права мають бути зараховані ті штучні учасники цивільних відносин, що створені відповідно до чинного законодавства та мають метою свого створення задоволення певного публічного інтересу (державного інтересу, інтересу певної територіальної громади або іншого подібного публічного інтересу) шляхом виконання однієї чи кількох публічних функцій, в першу чергу, функцій держави чи територіальної громади як первинного органу місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. *Бондаренко Л.* Цивільно-правовий аналіз юридичних осіб публічного права [Текст] / Л. Бондаренко // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 12. – С. 33–35.
2. *Блащук Т. В.* Особливості участі юридичних осіб публічного права у цивільних правовідносинах [Текст] / Т. В. Блащук // Приватне право і підприємництво. – К., 2009. – № 8. – С. 51–56.
3. *Борисова В. І.* До проблеми участі публічних юридичних осіб у цивільних правовідносинах // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація відносин власності в Україні: організаційно-правові та економічні проблеми». – Одеса, 2003. – С. 7–8.
4. *Винар Л.* Правовий режим майна юридичних осіб публічного права [Текст] / Л. Винар // Підприємництво, господарство і право. – № 8. – 2007. – С. 7–9.
5. *Зубар В. М.* Юридичні особи публічного права у контексті систематизації цивільного законодавства України [Текст] / В. М. Зубар // Пан'європейська кодифікація приватного права та її вплив на кодифікацію цивільного законодавства України: збірник наукових праць [за результатами науково-практичного круглого столу (м. Хмельницький, 19 листопада 2010 року)]. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. – С. 108–111.
6. *Іванов С. О.* До проблеми поділу юридичних осіб на приватні та публічні [Текст] / С. О. Іванов // Сучасні проблеми адаптації цивільного законодавства до стандартів Європейського Союзу: Матеріали I Міжнародної науково-методичної конференції. – Львів, 2006. – Вип. 1. – С. 170–174.
7. *Кузнецова Н. С., Довгерт А. С.* Інститут юридического лица в Гражданском кодексе Украины [Текст] / Н. С. Кузнецова, А. С. Довгерт // Альманах цивилистики: Сборник статей. Вып. 5 / Под ред. Р. А. Майданика. – К.: Алерта, 2012. – С. 169–208.
8. *Кузнецова Н. С.* Концептуальні засади інституту

юридичної особи в новому цивільному законодавстві України [Текст] / Н. С. Кузнецова // Матеріали VIII регіональної науково-практичної конференції «Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні». Секція цивілістичних наук. – Львів, 2002. – С. 215–216.

9. Кучеренко І. М. Юридичні особи публічного права як суб'єкти цивільних правовідносин [Текст] / І. М. Кучеренко // Еволюція цивільного законодавства України: проблеми теорії і практики / Кол. монографія; За ред. Я. М. Шевченко. – К.: Юридична думка, 2007. – С. 168–214.

10. Майданик Р. А. Юридические лица публичного права в украинском и международном праве [Текст] / Р. А. Майданик // Альманах цивилистики: сборник статей. Вып. 3 / Под ред. Р. А. Майданика – К.: Алерта; К.: Центр учебной литературы, 2010. – С. 119–179.

11. Підхлібна О. В. Юридичні особи публічного права: поняття та особливості правового статусу [Текст] / О. В. Підхлібна // Правові та економічні передумови участі суб'єктів публічного права в приватних відносинах: загальнодержавні та регіональні аспекти (м. Кіровоград, 09–10 грудня 2011 року): Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції / Ред. кол. О. О. Первомайський (голова), Г. Ю. Шаркова (заступник голови) та ін. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2011. – С. 81–85.

12. Примак В. Д. До питань про сенс і критерії розмежування юридичних осіб публічного та приватного права [Текст] / В. Д. Примак // Юридична Україна. – № 2. – 2004. – С. 43–49.

13. Примак В. Д. Цивільно-правова відповідальність юридичних осіб: Монографія [Текст]. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – С. 245.

14. Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» – Указ Президента України від 28.02.2013 р. № 96/2013 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15486.html> – Заголовок з екрану.

15. Про утворення Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» – Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.1998 р. № 747 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/747-98-%D0%BF> – Заголовок з екрану.

16. Пустова Ю. М. Юридичні особи публічного права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnvvs/2010_48/48/34.pdf.

17. Сабодаш Р. Б. Очерк о юридических лицах публичного права: некоторые теоретико-правовые проблемы [Текст] // Альманах цивилистики: сборник статей. Вып. 3 / Под ред. Р. А. Майданика. – К.: Алерта; К.: Центр учебной литературы, 2010. – С. 179–204.

18. Чиркин В. Е. Юридическое лицо публичного права [Текст] / В. Е. Чиркин. – М. Норма, 2009. – 352 с.

19. Ястребов О. А. Юридическое лицо публичного права: сравнительно-правовое исследование. Автореферат на соискание научной степени д.ю.н. по специальности 12.00.14. [Текст] / О. А. Ястребов. – М., 2010. – 32 с.

The article studies the concept of a legal person of public law, including existing doctrinal and legal definitions of the term. Discusses the need to improve current legislation of Ukraine.

Стаття посвящена изучению понятия юридического лица публичного права, в том числе существующим доктринальным и законодательным определениям этого понятия. Аргументируется необходимость усовершенствования действующего законодательства Украины.